УДК 378.01:330.1

К. В. БЕЗВЕРХИЙ,
кандидат економічних наук,
докторант кафедри обліку і оподаткування,
ДВНЗ "Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана"

Інтегрована звітність підприємства: економічна сутність поняття

Зроблено огляд і систематизацію визначень економічної сутності поняття "інтегрована звітність", наданих різними авторами за період з 2011 по 2016 рік. Проаналізовано динаміку публікаційної активності учених-економістів з визначення економічної сутності поняття "інтегрована звітність" протягом цього періоду. Згідно з розрахунками найвища публікаційна активність з визначення економічної сутності цього поняття спостерігалась у 2015 році. Узагальнено та проаналізовано підходи до трактування економічної сутності поняття "інтегрована звітність". Запропоновано авторське визначення поняття "інтегрована звітність".

Ключові слова: *інтегрована звітність, економічна сутність, вчені-економісти, підходи, інформація, підприємство.*

Постановка проблеми та її зв'язок із практичними завданнями. Збільшуючи соціальну відповідальність перед суспільством, підприємства розкривають бізнес-інформацію для всіх зацікавлених користувачів у своїй звітності. Це потребує розроблення такої системи обліку, яка б видавала інформацію, необхідну для формування інтегрованої звітності підприємства у складі як фінансових, так і нефінансових показників. Якість розробленої системи залежить від розуміння ключових термінів, що актуалізує дослідження економічної сутності поняття "інтегрована звітність" у контексті підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням сутності поняття "інтегрована звітність" займаються багато вчених-економістів (див. [1– 61]). Погоджуючись із важливістю наукових результатів провідних учених, зауважимо, що питання, пов'язані з узагальненням підходів до визначення сутності поняття "інтегрована звітність", в їх дослідженнях опрацьовані недостатньо.

Метою дослідження є визначення економічної сутності та узагальнення підходів до тлумачення поняття "інтегрована звітність" у контексті підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Огляд визначень поняття "інтегрована звітність" у наукових джерелах надано в табл. 1.

Таблиця 1

Визначення поняття "інтегрована звітність" у наукових джерелах

№ з/п	Автор	Визначення
1	Адамс С. та Сімнетт Р.	Інтегрована звітність є новою парадигмою звітності, яка є цілісною, стратегічною, адаптивною, суттєвою і актуальною до різних часових вимірів [1, с. 292].
2	Балашова Н. та Меліхов В.	Інтегрований звіт передбачає розкриття інформації з питань, що робить істотний вплив на оцінку здатності організації створювати вартість в короткостроковому, середньостроковому і довгостроковому періоді [2, с. 92].
3	Бауліна А. та Нікіфорова О.	В інтегрованому звіті розкриваються не тільки певні фінансові та нефінансові показники діяльності економічного суб'єкта, а й дається опис їх взаємозв'язків і впливу на здатність економічного суб'єкта створювати свою цінність в коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі, а також визначаються принципи, за якими економічний суб'єкт оцінює ефективність своєї діяльності на шляху до досягнення своїх стратегічних цілей [3, с. 19].

© К. В. Безверхий, 2016

Продовження табл. 1

№ з/п	Автор	Визначення
4	Бєлоусов К.	Інтегровані звіти являють собою новий тип комбінованого річного звіту та нефінансового звітами, підготовленого з урахуванням міжнародних рекомендацій зі звітності у сфері сталого розвитку [4, с. 192].
5	Бочуля Т.	Інтегрована звітність – це не просто поєднана звітність одного й іншого виду, це створення нового єдиного цілого за рахунок процесів взаємопроникнення та взаємного зворотного впливу, що спрямована на збільшення продуктивних сил даних облікової звітності та врегулювання інтересів ключових груп користувачів [5, с. 101].
6	Булига Р.	Інтегрована звітність являє собою об'єднання (але не механічне поєднання) фінансової інформації, підготовленої за Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), з нефінансовою інформацією в галузі сталого розвитку, підготовленою відповідно до GRI [6, с. 163].
7	Вакун О.	Інтегровану звітність слід розглядати як нову парадигму корпоративної звітності, основною метою якої є надання зовнішнім користувачам комплексного уявлення про ключові фактори створення вартості в поточний період і в майбутньому на основі подання набору фінансових і нефінансових показників [7, с. 52].
8	Вахрушина М.	Інтегрований звіт покликаний показати стратегічний напрямок розвитку компанії і те, як вона працює і передбачає працювати з ресурсами. Він включає чіткий план дій на середньо- і довгостроковий період (а не тільки на короткостроковий період), містить інформацію про прогнози розподілу грошових потоків, інших ресурсів, про способи залучення інвестицій, про методи руху до наміченої мети [8, с. 44].
9	Волошин Д., Досіков В. та Калабіхіна І.	Інтегрована звітність – це звітність, яка включає не тільки фінансову звітність, а й нефінансову, що дозволяє розкрити подану фінансову інформацію у вигідному світлі для користувача [9, с. 49].
10	Герасімова Л.	Інтегрований звіт дає інформацію про різні види капіталу і ефективність його використання, що в кінцевому підсумку полегшує розуміння вартості [10, с. 81].
11	Гетьман В.	Інтегрований звіт компанії повинен містити відповідь на питання? Які конкретні можливості і ризики, що впливають на здатність організації створювати цінність протягом короткострокового, середньострокового і довгострокового періодів, і як організація використовує такі можливості і управляє такими ризиками? [11, с. 10].
12	Гордієнко А.	Інтегрований звіт висвітлює інформацію щодо ефективності використання підприємством різних видів капіталів (фінансового, виробничого, людського, природного та інших) або впливу на них, можливостей організації створювати вартість для себе та зацікавлених сторін, стратегічних орієнтирів її розвитку на коротко-, середньо- та довгостроковий періоди та виступає джерелом повної інформації, необхідної для прийняття рішень користувачами звітності [12, с. 47].
13	Горохова Т.	Інтегрована звітність – це процес, що призводить до уявлення підприємством інформації про створення цінності протягом певного часу. Інтегрований звіт – це коротке інформаційне повідомлення про те, як стратегія організації, управління, результати діяльності та перспективи в контексті його зовнішнього оточення сприяють створенню вартості в коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі [13, с. 74–75].
14	Господарчук М.	Інтегрована звітність як елемент облікової системи повинна містити як фінансові, так і нефінансові показники, які повинні випливати з обґрунтованої стратегії діяльності компанії [14].

Продовження табл. 1

№ з/п	Автор	Визначення
15	Гриценко О.	Інтегрована звітність – це поєднання елементів як фінансової так і нефінансової звітності підприємств [15, с. 31].
16	Давидюк Т.	Існують дві основні причини для впровадження зовнішньої інтегрованої звітності. Перша полягає в тому, що цей вид звітності є ключовим елементом ухвалення стратегії стійкого розвитку, завдяки розкриттю можливостей і ризиків, що необхідно для підтвердження стійкості розвитку суспільства. Друга причина полягає в тому, що інтегрована звітність дозволяє донести до зацікавлених сторін інформацію про посилення корпоративного розкриття і прозорості діяльності підприємства [16, с. 126].
17	Дземішкевич І.	Перспективним напрямом розвитку звітності є об'єднання фінансової і нефінансової інформації про діяльність підприємства та подання її в одному загальному, інтегрованому звіті. Головною проблемою реалізації заданого напряму є розроблення форми нового звіту, також відкритими залишаються питання щодо рівня уніфікованості інтегрованої звітності. Інтегрована звітність дозволяє одночасно представити внутрішню інформацію компанію і зберегти важливі комерційні та фінансові таємниці. Поліпшення репутації і підвищення лояльності співробітників – дві найбільші цінності, які компаніям дає інтегрований звіт [17, с. 218].
18	Домашенко Ю.	Інтегрована звітність підприємств (також відома як "звітність сталого розвитку" або "звітність майбутнього") складається з трьох основних компонентів: екологічна звітність, соціальна звітність і корпоративне управління. Крім того, інтегрована звітність – це мова "стійкого" підприємства та спосіб доведення до потенційного користувача інформації про те, як відбувається створення вартості підприємства; вона містить прогнози щодо короткострокового, середньострокового та довгострокового періоду його діяльності [18, с. 67].
19	Єршова Н.	Інтегрований звіт – це дієвий інструмент налагодження діалогу і взаєморозуміння між компаніями і зовнішнім співтовариством, а також інструмент самовдосконалення компанії в частині системи управління та обліку [19, с. 457].
20	Єфименко Т.	Приріст цінності в коротко-, середньо- й довгостроковій перспективах у державному і приватному секторах економіки може бути досить повно відображений за допомогою інтегрованої звітності. Вона базується на інформації, яка включає широку базу взаємопов'язаних елементів, що виходить за рамки традиційного фінансового аналізу [20, с. 8].
21	Зіннатуліна Е.	Інтегрована звітність дозволяє виявити і проаналізувати залежність організації від застосовуваних ресурсів, взаємовідносин всередині організації, визначити доступ організації до всіх видів капіталу і її вплив на них, простежити розвиток компанії в галузі сталого розвитку [21, с. 132].
22	Коваленко О.	Інтегрована звітність повинна з'єднати різні види звітності та надати інформацію про всі фактори, які суттєво впливають на здатність о суб'єкта господарювання (холдингової структури) створювати вартість без обмеження часового горизонту ведення бізнесу і незалежно від зміни складу його учасників (материнської структури та інших інтегрованих осіб) [22, с. 110].
23	Колос І.	Інтегрована звітність дозволить забезпечити ухвалення раціональних ощадливих рішень шляхом об'єднання найбільш важливої інформації з позиції широкого кола зацікавлених сторін [23, с. 16].

Продовження табл. 1

№ з/п	Автор	Визначення
24	Король С.	В інтегрованому звіті підприємство надає інформацію про те, як його стратегія, корпоративне управління, результати діяльності та перспективи дозволять йому створювати цінність упродовж тривалого періоду. Результат діяльності підприємства в інтегрованому звіті вважається позитивним, якщо він зумовлює зростання чистого капіталу і збільшення його вартості, та негативним, якщо він призводить до зниження чистого капіталу і, таким чином, до зменшення вартості підприємства. Інтегрований звіт не можна розглядати як витяг з річної фінансової звітності або як його механічне поєднання з нефінансовим звітом. Вищенаведені звіти відрізняються за аудиторією, метою, структурою і рівнем деталізації. Тому для підвищення інформативності інтегрованого звіту використовують посилання на додаткову детальну інформацію в інших звітах [24, с. 253–254].
25	Корягін М. та Куцик П.	Інтегровану звітність не слід розглядати як якийсь новий феномен, що не має свого теоретико-методичного фундаменту, вона тісно взаємопов'язана із фінансовою та нефінансовою звітністю, хоча і розвивається на основі використання власних принципів і методології побудови. Виникнення інтегрованої звітності є результатом еволюції облікової системи в напрямі забезпечення зростаючих вимог користувачів та покращання прозорості та релевантності облікової інформації. На відміну від інших форм звітності, порядок складання яких регулюється нормативно, інтегрована звітність виникла внаслідок поступового накопичення досвіду корпоративного звітування під впливом вимог ринку [25, с. 147–148].
26	Костирко Р.	Інтегрована звітність є новим напрямом розвитку корпоративної звітності, що ставить своєю метою надання різноманітним стейкхолдерам інформації про ключові чинники створення вартості компанією. У інтегрованій звітності компанії надається комплексний огляд стратегії, системи управління, ефективності компанії, існуючих можливостей, перспектив і ризиків та їх впливу на генерування вартості впродовж тривалого періоду [26, с. 53].
27	Костюченко В.	Завдяки об'єднанню фінансової та нефінансової інформації, опису моделі бізнесу, управлінських підходів і стратегій, а також можливостей і ризиків, інтегрована звітність уможливлює подання в одному документі різних аспектів діяльності підприємства, зокрема: підходів до ведення бізнесу; матеріальних та нематеріальних активів; ризиків, пов'язаних із фінансовим і нефінансовим капіталом; екологічних, соціальних та економічних аспектів [27, с. 84–85].
28	Кузіна Р.	Інтегрована звітність комплексно характеризує результати діяльності суб'єктів корпоративного сектору з метою задоволення інтересів користувачів про вартість і перспективи бізнесу в цілому. Інтегрована звітність – це дорогий інструмент, тому користуватися ним зможуть тільки ті компанії, які зможуть довести свою ринкову перевагу за допомогою даних інтегрованої звітності [28, с. 355].
29	Кундря-Висоцька О. та Волкова О.	Інтегрована звітність – це інструмент, призначений для об'єднання всіх аспектів господарської діяльності підприємства в один чіткий формат [29, с. 212].
30	Лаговська О.	Інтегрована звітність орієнтована в основному на забезпечення задоволення інформаційних потреб інвесторів і в переважній більшості випадків використовується великими організаціями. Вона об'єднує фінансові та нефінансові показники, стратегію, ризик, можливості, поточну діяльність і включає ключові показники результативності діяльності, а також показники сталого розвитку [30, с. 33].
31	Легенчук С.	Інтегрована звітність – це нова концепція бухгалтерської звітності [31, с. 88].

Продовження табл. 1

№ з/п	Автор	Визначення
32	Лоханов Н.	Інтегрована звітність як продукт цілісної обліково-аналітичної системи містить коло фінансових і нефінансових показників, які мають бути тісно взаємозв'язані і наведені з позицій обґрунтування власної стратегії діяльності компанії. Такий підхід дозволяє коректно оцінити не тільки поточний стан підприємства, а й перспективи його розвитку, а також дати відповідь на дуже важливе з позицій інвесторів та інших зацікавлених осіб питання: яким чином компанія зараз створює вартість і як вона планує це роботи в подальшому. В інтегрованому звіті переплітається і фінансова, і управлінська, і статистична інформація. Її інформаційне наповнення передбачає розкриття як фактичних, так і прогнозних показників [32, с. 56].
33	Ляхович Г. та Заяць М.	Оскільки основною метою складання інтегрованої звітності є залучення додаткового капіталу від інвесторів, то особливістю інтегрованої моделі звітування є не лише об'єднання в єдиному звіті різних видів фінансової та нефінансової звітності, а перехід до регулярного складання і оприлюднення звіту, що характеризує всі необхідні для користувачів аспекти функціонування підприємства, які впливають на процес створення його вартості [33, с. 144].
34	Макаренко І.	Інтегрована звітність розглядається як комплексний звіт, який висвітлює діяльність компанії на принципах стійкого розвитку, що є загальносвітовою тенденцією розвитку [34, с. 65].
35	Максімова В. та Кузіна Р.	Інтегрована звітність – це зведення воєдино фінансової та нефінансової інформації, що відображає здатність організації створювати й підтримувати свою вартість у коротко-, середньо-та довгостроковому періоді [35, с. 243].
36	Маліновська Н.	Інтегрована звітність – це безперервний процес, який дозволяє не тільки сформувати бачення компанією свого майбутнього в середньо- і довгостроковій перспективі, а й розробити план дій з його досягнення [36, с. 15].
37	Морозова О.	Інтегрована звітність розглядається як новий інструментарій подання результатів діяльності компанії і призначена для забезпечення розвитку і поширення принципів відповідального інвестування [37, с. 36].
38	Нехода Є.	Інтегрована звітність являє собою прозору інформацію, сфокусовану на створенні цінності організації як в довгостроковому, так і в короткостроковому періоді, пояснюючи при цьому в дуже простій манері викладу, як всі елементи (фінансові та нефінансові) формують єдине ціле [38, с. 13].
39	Николишин А.	Інтегрована звітність – найбільш іноваційний і цілісний підхід до корпоративної звітності у світі, метою якого є надання максимально якісної, повної інформації постачальникам фінансового капіталу, яким важлива оцінка здатності підприємства створювати вартість протягом тривалого часу [39, с. 55].
40	Новожилова Ю.	Інтегрована звітність – це інноваційний вид корпоративної звітності. Вважаємо за можливе уточнити і розширити це поняття і визначити його як глобальний процес інтеграції різнорідних відомостей про діяльність економічного суб'єкта, отриманих на основі вивчення внутрішнього і зовнішнього бізнес-середовища, для формування цілісного уявлення про функціонування компанії, досягнуті нею результати і перспективи її розвитку, а також її можливості створювати вартість протягом довгого часу з метою створення бізнесу, що стійко функціонує [40, с. 254].
41	Осадча О.	При розробленні змісту інтегрованої звітності доцільно посилити аналітичний аспект: інтегрована звітність має забезпечити не тільки оцінку фінансових результатів суб'єкта господарювання, поточного стану його діяльності, а й можливість проведення контролю та прогнозування господарської діяльності в майбутньому [41, с. 36].

Продовження табл. 1

№ з/п	Автор	Визначення
42	Петрова Є.	Інтегрований звіт призначений для інформування зацікавлених сторін про те, як узгоджені різні види діяльності (основна і допоміжна), наскільки ефективно працюють зв'язки між ними, який потенціал створення цінності у системи [42, с. 26].
43	Плотніков В. та Плотнікова О.	Інтегрований звіт відображає процеси створення вартості в коротко-, середньо- та довгостроковому періодах [43, с. 29].
44	Проданчук М.	Інтегрована (корпоративна) звітність – гармонізація фінансової та нефінансової звітності, де узагальнено інформацію про фінансовий стан та результати фінансово-господарської, соціальної та екологічної діяльності підприємств, що дає можливість оцінити ефективність прийнятих управлінських рішень та визначити стратегічні аспекти розвитку [44, с. 25].
45	Ракевич Н.	Інтегрована звітність, яка поєднує дані фінансового та управлінського обліку і відображає, тим самим, систему показників, які комплексно характеризують діяльність організації, стає об'єктивною реальністю, що ґрунтується на інституційний правилах [45, с. 132].
46	Рибянцева М. та Храмова В.	Інтегрована звітність – це інструмент фінансового обліку, що являє собою укомплектований масив інформаційних даних про організацію, який включає комплекс показників, що характеризують економічний, соціальний і екологічний аспекти сфери діяльності суб'єкта господарювання, а також про систему корпоративного управління, що дозволяє зацікавленим користувачам побачити процес створення вартості суб'єкта господарювання та сформувати думку про його економічні цінності [46].
47	Рощектаєва У.	Інтегрована звітність охоплює великий обсяг різноманітної інформації, яка дозволяє користувачам зробити висновок про результати і перспективи розвитку компанії, вплив її діяльності на навколишнє середовище і суспільство та об'єктивно оцінити ці результати і перспективи в ширшому контексті сталого розвитку суспільства в цілому [47, с. 44].
48	Рядська В.	Головна мета складання інтегрованої звітності полягає у формуванні системної інформації, яка надає можливість зовнішній зацікавленій стороні сформувати розуміння спроможності суб'єкта господарювання створювати додану вартість (цінність) у короткостроковій, середньостроковій та довгостроковій перспективі [48, с. 339].
49	Сафонова Ф.	Інтегрований звіт – це звіт, який об'єднує в короткому інтегрованому форматі фінансову і нефінансову інформацію про діяльність організації, її стратегії, перспективи, ризики і можливості створювати і підтримувати цінність в коротко-, середньо- та довгостроковому періоді в контексті зовнішнього середовища [49, с. 49].
50	Серебрякова Т.	Інтегрована звітність не є сукупністю фінансової, нефінансової, корпоративної звітності, а є результатом інтегрованого обліку, тобто надання інформації, зібраної, врахованої і узагальненої в системі інтегрованого обліку, що забезпечує розкриття інформації про ефективність функціонування фінансового капіталу для створення і підтримки вартості компанії в розрізі його елементів в коротко-, середньо- та довгостроковому періоді [50, с. 32].
51	Сивак О.Б.	Інтегрована звітність – звітність, яка включає в себе як фінансову, так і нефінансову. Інформація, яка міститься у фінансовій звітності, недостатня для всіх заінтересованих сторін. Інтегрована звітність дозволить отримувати не просто окремі цифри, не просто розкриття інформації за окремими напрямами (як фінансова чи нефінансова звітність), а взаємозв'язок цих даних в прив'язці до стратегії компанії [51, с. 129].

Продовження табл. 1

№ з/п	Автор	Визначення
52	Сльозко Т.	Інтегрована інформація включає облікову, нормативну, планову, фінансову, податкову, управлінську, статистичну, оперативну, технічну інформацію, а також інші економічні дані, що відображаються через систему натуральних, трудових і вартісних показників характер планової та виробничо-господарської діяльності будь-якого суб'єкта господарювання [52, с. 241].
53	Солов'єва О.	Під інтегрованої звітністю розуміється процес, результатом якого є інтегрований звіт як засіб інформування про те, як стратегія, управління, результати і перспективи організації ведуть до створення вартості в короткостроковій, середньостроковій і довгостроковій перспективі [53, с. 2].
54	Струк Н.	Інтегрована звітність є не лише адекватним джерелом для фінансового аналізу, а й надає інформацію про вплив підприємства на суспільство, економіку та навколишнє середовище [54, с. 597].
55	Тимофеєва С.	Новий вид звітів – інтегрований звіт; це комбінований річний звіт і нефінансовий звіт, підготовлений з урахуванням міжнародних рекомендацій зі звітності у сфері сталого розвитку [55, с. 43–44].
56	Харин А.	Інтегрований звіт компанії, що включає як фінансову, так і нефінансову інформацію про діяльність компанії і про її вплив на навколишнє соціальне і природне середовище, подається в даний час документом, що дозволяє найбільш повним чином оцінювати не тільки поточний стан компанії, але і перспективи її розвитку [56, с. 11].
57	Хачатурова Т. та Маркелова Т.	Інтегрований звіт дає уявлення про взаємозв'язок фінансових і нефінансових результатів діяльності організації, про плани розвитку та цілі на майбутнє і є інструментом управління, за допомогою якого здійснюється збирання, оброблення, контроль і надання користувачам інформації про те, наскільки ефективною є діяльність організації [57, с. 256].
58	Хомуляк Т.	Інтегрована звітність як продукт такої системи містить в собі коло фінансових і нефінансових показників, які мають бути тісно взаємозв'язані та наведені з позицій обґрунтування власної стратегії діяльності компанії [58, с. 171].
59	Чхутіашвілі Л.	Інтегрована звітність охоплює великий обсяг різноманітної інформації, яка дозволяє зацікавленим користувачам зробити висновок про результати і перспективи розвитку компанії, вплив її діяльності на навколишнє середовище і суспільство і об'єктивно оцінити ці результати і перспективи в ширшому контексті сталого розвитку суспільства в цілому [59, с. 27–28].
60	Шамонін Н.	Інтегрована звітність – це звітність, яка інформує про стратегічний напрям розвитку компанії і про те, як вона працює з ресурсами; звітність повинна показувати, наскільки прибутковою, соціально та екологічно відповідальною є компанія [60, с. 42].
61	Шевченко І.	Інтегровані звіти компаній об'єднують інформацію про їх фінансово-економічної результативності зі звітністю в галузі сталого розвитку [61, с. 100].

Джерело: узагальнено автором

В табл. 2. відображено річну динаміку публікаційної активності дослідженої нами вибірки вчених-економістів з визначення економічної сутності поняття "інтегрована звітність" з 2011 по 2016 рік.

Таблиця 2

Річна динаміка публікаційної активності вчених-економістів з визначення поняття "інтегрована звітність" з 2011 по 2016 рік

№ з/п	Автор	Роки					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Адамс С. та Р. Сімнетт	+	–	–	–	–	–
2	Балашова Н. та Меліхов В.	–	–	–	+	–	–
3	Бауліна А. та Нікіфорова О.	–	–	–	–	+	–
4	Белоусов К.	–	–	+	–	–	–
5	Бочуля Т.	–	–	–	–	+	–
6	Булига Р.	–	–	–	–	+	–
7	Вакун О.	–	–	–	+	–	–
8	Вахрушина М.	–	–	–	+	–	–
9	Волошин Д., Досіков В. та Калабіхіна І.	–	–	–	–	+	–
10	Герасімова Л.	–	–	–	–	+	–
11	Гетьман В.	–	–	–	+	–	–
12	Гордієнко А.	–	–	–	–	+	–
13	Горохова Т.	–	–	+	–	–	–
14	Господарчук М.	–	–	–	–	+	–
15	Гриценко О.	–	–	–	+	–	–
16	Давидюк Т.	–	+	–	–	–	–
17	Дземішкевич І.	–	–	–	+	–	–
18	Домашенко Ю.	–	–	+	–	–	–
19	Єршова Н.	–	–	–	–	–	+
20	Єфименко Т.	–	–	–	+	–	–
21	Заяць М. та Ляхович Г.	–	–	–	–	–	+
22	Зіннатуліна Е.	–	–	–	–	+	–
23	Коваленко О.	–	–	–	–	–	+
24	Колос І.	–	–	–	–	–	+
25	Король С.	–	–	–	–	–	+
26	Корягін М.	–	–	–	–	–	+
27	Костирко Р.	–	–	–	+	–	–
28	Костюченко В.	–	–	–	–	–	+
29	Кузіна Р.	–	–	–	–	+	–
30	Кундря-Висоцька О. та Волкова О.	–	–	–	–	–	+
31	Лаговская О.	–	+	–	–	–	–
32	Легенчук С.	–	–	–	–	+	–
33	Лоханова Н.	–	+	–	–	–	–
34	Макаренко І.	–	–	+	–	–	–
35	Максімова В.	–	–	–	–	+	–
36	Малиновська Н.	–	–	+	–	–	–
37	Морозова О.	–	–	+	–	–	–
38	Нехода Є.	–	–	–	–	+	–
39	Николишин А.	–	–	–	–	–	+
40	Новожилова Ю.	–	–	–	–	+	–
41	Осадча О.	–	–	–	–	–	+
42	Петрова Є.	–	–	–	+	–	–

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8
43	Плотніков В. та Плотнікова О.	–	–	–	+	–	–
44	Проданчук М.	–	–	–	+	–	–
45	Ракевич Н.	–	+	–	–	–	–
46	Рибянцева М. та Храмова В.	–	–	–	–	–	+
47	Рощектаєва У.	–	–	–	–	–	+
48	Рядська В.	–	–	–	–	+	–
49	Сафонова Ф.	–	–	–	+	–	–
50	Серебрякова Т.	–	–	–	–	–	+
51	Сивак О.	–	–	–	–	–	+
52	Сльозко Т.	–	–	+	–	–	–
53	Солов'єва О.	–	–	+	–	–	–
54	Струк Н.	–	–	–	–	+	–
55	Тимофеєва С.	–	–	+	–	–	–
56	Харин А.	–	–	–	–	–	–
57	Хачатурова Т. та Маркелова Т.	–	–	–	–	+	–
58	Хомуляк Т.	–	–	–	–	+	–
59	Чхутіашвілі Л.	–	–	–	+	–	–
60	Шамонін Н.	–	–	–	+	–	–
61	Шевченко І.	–	–	–	–	+	–
∑	Всього:	1	4	10	14	18	14

Джерело: складено автором

Як видно з табл. 2, якщо у 2011 році публікаційна активність вчених-економістів з дослідженої нами вибірки була мінімальною (надано лише одне визначення терміна "інтегрована звітність"), то з 2012 вона зростала, сягнувши максимуму (18 визначень) у 2015 році, що свідчить про підвищення зацікавленості вчених-економістів до цього питання, а також про його актуальність.

Розподіл кількості визначень поняття "інтегрована звітність", запропонованих з 2011 по 2016 рік, за роками, наведено на рис. 1.

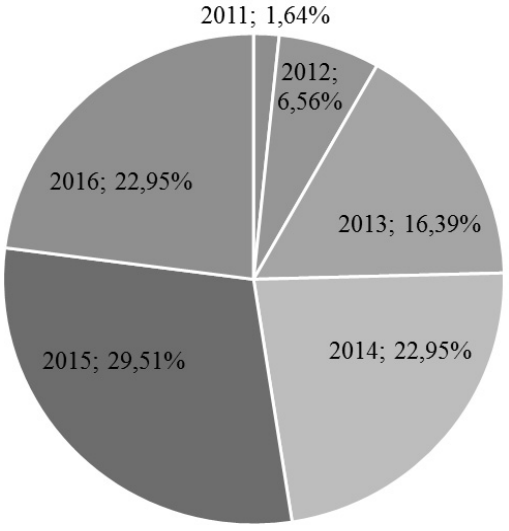

Рис. 1. Розподіл кількості визначень поняття "інтегрована звітність", запропонованих з 2011 по 2016 рік, за роками

Джерело: складено автором

У 2015 р. (рис. 1) частка визначень поняття “інтегрована звітність” склала 29,51% від сукупної їх кількості у дослідженій нами вибірці, що є найбільшим показником за період з 2011 по 2016 рік.

Узагальнення підходів різних авторів до визначення поняття “інтегрована звітність” наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Узагальнення підходів до визначення поняття “інтегрована звітність” у працях вчених-економістів

№ з/п	Автори	Підходи до визначення поняття “інтегрована звітність”	Кількість джерел	Частка джерел, %
1	С. Адамс, Т. Бочуля, О. Вакун, С. Легенчук та Р. Сімнетт	Нова парадигма (концепція) звітності	4	6,67
2	Н. Балашова, А. Бауліна, К. Бєлоусов, М. Вахрушина, Л. Герасімова, В. Гетьман, А. Гордієнко, Т. Горохова, Т. Єфименко, М. Заяць, О. Коваленко, С. Король, Г. Ляхович, Н. Маліновська, В. Меліхов, Є. Нехода, А. Николишин, О. Нікіфорова, О. Осадча, В. Плотніков, О. Плотнікова, В. Рядська, Т. Серебрякова та О. Солов’єва	Інформація, що сприяє створенню вартості (капіталу) в періоді	20	33,33
3	Р. Булига, О. Волкова, Д. Волошин, О. Господарчук, О. Гриценко, І. Дземішкевич, В. Досіков, І. Калабіхіна, І. Колос, М. Корягін, В. Костюченко, О. Кундря-Висоцька, П. Куцик, О. Лаговська, Н. Лаханова, В. Максімова, Т. Маркелова, М. Проданчук, Н. Ракевич, Ф. Сафонова, О. Сивак, Т. Сльозко, С. Тимофеєва, А. Харін, Т. Хачатурова, Т. Хомуляк та І. Шевченко	Звітність, яка включає фінансові та нефінансові показники, що об’єднана в єдиний чіткий формат	22	36,67
4	Т. Давидюк, Ю. Домашенко, І. Макаренко, У. Рощектаєва, Л. Чхутіашвілі та Н. Шамонін	Звітність, яка формується на принципах стійкого розвитку та відображає стратегічний напрям розвитку компанії	6	10,00
5	Н. Єршова та Є. Петрова	Дієвий інструмент налагодження діалогу і взаєморозуміння між компаніями і зовнішнім співтовариством	2	3,33
6	Р. Костирко, Р. Кузіна та Ю. Новожилова	Корпоративна звітність	3	5,00
7	О. Морозова, М. Рибянцева, Н. Струк та В. Храмова	Інструментарій подання результатів діяльності підприємства	3	5,00
∑	Всього:		60	100

Джерело: складено автором

Розподіл досліджених літературних джерел відповідно до підходів до визначення поняття "інтегрована звітність" наведено на рис. 2.

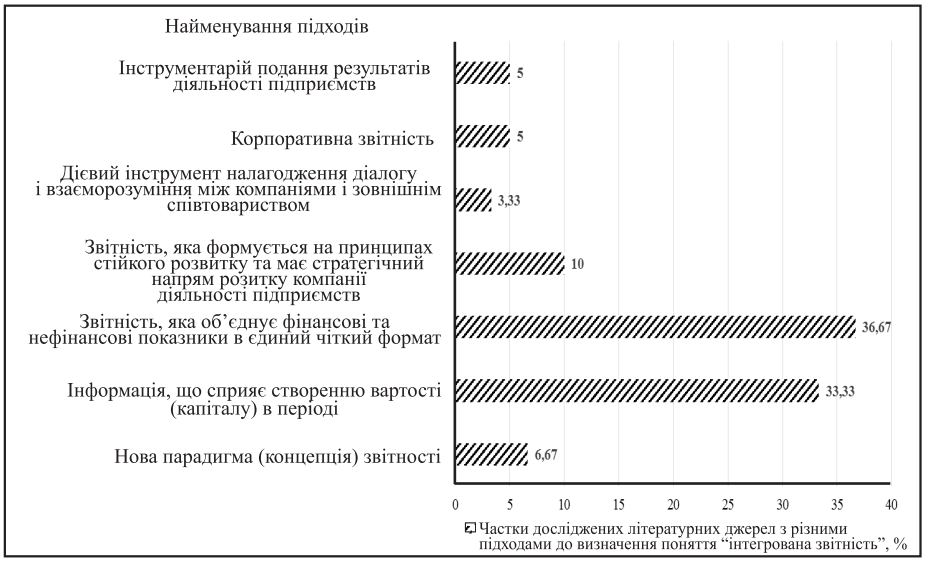

Рис. 2. Розподіл досліджених літературних джерел відповідно до підходів до визначення поняття "інтегрована звітність"

Джерело: побудовано автором

Відповідно до узагальнених даних (табл. 3), найбільш поширеною у вибірці є інтерпретація економічної сутності інтегрованої звітності як такої, що об'єднує фінансові та нефінансові показники в єдиний чіткий формат. Її надають вчені-економісти – автори 36,67% досліджених літературних джерел (Р. Булига, О. Волкова, Д. Волошин, О. Господарчук, О. Гриценко, І. Дземішкевич, В. Досіков, І. Калабіхіна, І. Колос, М. Корягін, В. Костюченко, О. Кундря-Висоцька, П. Куцик, О. Лаговська, Н. Лаханова, В. Максімова, Т. Маркелова, М. Проданчук, Н. Ракевич, Ф. Сафонова, О. Сивак, Т. Сльозко, С. Тимофеєва, А. Харін, Т. Хачатурова, Т. Хомуляк та І. Шевченко). Але тут також необхідно зауважити, що фінансові показники беруться як із фінансової звітності, так і з бухгалтерського обліку (відповідні розрахунки), а нефінансові показники на запит бухгалтерської служби готують інші структурні підрозділи підприємства.

Згідно з даними табл. 3, поширеною є і інтерпретація економічної сутності інтегрованої звітності як інформації, що сприяє створенню вартості (капіталу) протягом періоду діяльності підприємства. Її надають вчені-економісти – автори 33,33% досліджених літературних джерел (Н. Балашова, А. Бауліна, К. Бєлоусов, М. Вахрушина, Л. Герасімова, В. Гетьман, А. Гордієнко, Т. Горохова, Т. Єфименко, М. Заяць, О. Коваленко, С. Король, Г. Ляхович, Н. Маліновська, В. Меліхов, Є. Нехода, А. Николишин, О. Нікіфорова, О. Осадча, В. Плотніков, О. Плотнікова, В. Рядська, Т. Серебрякова та О. Солов'єва). Значення цього підходу полягає в тому, що тут вперше для потреб управління виведено на найвищий рівень роль інтегрованої звітності як інформації, що створює капітал протягом періоду діяльності підприємства.

Не можна не погодитись із підходом вітчизняних вчених-економістів Т. Давидюк, Ю. Домашенко, І. Макаренко, У. Рощектаєва, Л. Чхутіашвілі та Н. Шамонін (10% досліджених літературних джерел), які розглядають інтегровану звітність як таку, що формується на принципах стійкого розвитку та має стратегічний напрям розвитку компанії. Принципи стійкого розвитку мають забезпечувати баланс між процесами економічного зростання суб'єкта господарювання, захистом навколишнього середовища та соціальною відповідальністю бізнесу. А інтегрована звітність, яка формується на принципах стійкого розвитку, повинна відображати всі вищевказані процеси у майбутньому, тобто враховувати фактор розвитку суб'єкта господарювання на перспективу.

На думку С. Адамс, Т. Бочуля, О. Вакун, С. Легенчук та Р. Сімнетт (6,67% досліджених літературних джерел), інтегрована звітність – це нова парадигма (концепція) звітності. Зарубіжні вчені-економісти С. Адамс та Р. Сімнетт першими у 2011 р. розглядали інтегровану звітність як нову парадигму звітності, що є цілісною, стратегічною, адаптивною, суттєвою і актуальною для різних часових вимірів [1, с. 292]. В подальшому з їх поглядами погоджувалися й українські дослідники, зокрема такі як Т. Бочуля (2015 р.), О. Вакун (2014 р.) та С. Легенчук (2015 р.). Тобто можна вважати, що 2011 р. є тим роком, в якому стару парадигму (фінансової та нефінансової звітності) змінила нова парадигма інтегрованої звітності підприємства.

Аналізуючи підходи до визначення сутності інтегрованої звітності в довідковій літературі (табл. 3), слід зазначити, що такі автори як Р. Костирко, Р. Кузіна та Ю. Новожилова (5% досліджених літературних джерел) розглядають інтегровану звітність як корпоративну звітність. Але погодитись з цим підходом не можна, оскільки з нього слідує, що корпоративну звітність складають корпоративні підприємства. Поділ підприємств на унітарні та корпоративні обумовлений способом утворення (заснування) конкретного підприємства. Унітарні підприємства утворюються одним засновником, а корпоративні – двома або більше засновниками (п. 63.3–63.5 ст. 63 Господарського кодексу України [62]). Тобто це єдиний критерій, за яким підприємства поділяються на унітарні й корпоративні. Відповідно, до корпоративних підприємств належать кооперативні підприємства, господарські товариства, а також інші підприємства, у тому числі засновані на приватній власності двох або більше осіб. Отже, інтегрована звітність може складатися не тільки корпоративними, а й унітарними підприємствами.

О. Морозова, М. Рибянцева, Н. Струк та В. Храмова (5% досліджених літературних джерел) досліджують інтегровану звітність як інструментарій подання результатів діяльності підприємства. На окрему увагу в цьому контексті заслуговує визначення, запропоноване М. Рибянцевою та В. Храмовою [46]: інтегрована звітність – це інструмент фінансового обліку, що являє собою укомплектований масив інформаційних даних про організацію, який включає комплекс показників, які характеризують економічний, соціальний і екологічний аспекти сфери діяльності суб'єкта господарювання, а також про систему корпоративного управління, що дозволяє зацікавленим користувачам побачити процес створення вартості о суб'єкта господарювання та сформувати думку про його економічну цінність. В ньому наголошується на важливості комплексу показників, що відображають економічний, соціальний і екологічний аспекти сфери діяльності суб'єкта господарювання, що є досить суттєвим доповненням.

Розглянувши і узагальнивши підходи різних вчених-економістів, можна запропонувати таке визначення економічної сутності інтегрованої звітності: це звітність, що включає як сукупність фінансових показників, які входять до складу фінансової звітності, так і розрахункові фінансові показники, які не входять до такої звітності, а також нефінансові показники, які надаються на запит бухгалтерської служби іншими структурними підрозділами підприємства.

Висновки і перспективи подальших досліджень. В процесі проведеного дослідження узагальнено та проаналізовано підходи різних учених-економістів до трактування економічної сутності поняття "інтегрована звітність". В найбільшій кількості досліджених літературних джерел (36,67%) інтегрована звітність трактується як така, що об'єднує фінансові та нефінансові показники в єдиний чіткий формат.

В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на визначенні економічної сутності поняття "нефінансова звітність" як складової інтегрованої звітності підприємства.

Список використаних джерел

1. Adams S., Simnett R. Integrated Reporting: An Opportunity for Australia's Not-for-Profit Sector // Australian Accounting Review. 2011. Vol. 21. No 3. P. 292–301.
2. Балашова Н. В., Мелихов В. А. Концептуальные подходы к раскрытию информации о создании стоимости агропромышленными холдингами // Вестник Астраханского государственного технического университета. Серия: Экономика. 2014. № 3. С. 84–95.
3. Баулина А. А., Никифорова Е. В. Аналитические возможности интегрированной отчетности экономических субъектов // Приволжский научный вестник. 2015. № 5–2 (45). С. 16–19.

4. Белоусов К. Ю. Актуальные проблемы формирования стратегии устойчивого развития российских компаний // Проблемы современной экономики. 2013. № 3 (47). С. 191–194.
5. Бочуля Т.В. Інноваційний розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством: моногр. Х.: ВД "Інжек", 2015. 404 с.
6. Булыга Р. П. Концепция формирования публичной отчетности ВУЗов // Вестник финансового университета. 2015. № 6. С. 156–170.
7. Вакун О. В. Концепція інтегрованої звітності в системі бухгалтерського обліку // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер.: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. 2014. Вип. 3. С. 49–58.
8. Вахрушина М. А. Парадигма бухгалтерского учета и отчетности в условиях глобальной экономики: проблемы России и пути их решения // Международный бухгалтерский учет. 2014. № 25 (319). С. 38–46.
9. Калабихина И. В., Волошин Д. А., Досиков В. С. Интегрированная отчетность как новый уровень развития корпоративной отчетности // Международный бухгалтерский учет. 2015. № 31 (373). С. 47–57.
10. Герасимова Л. Н. Необходимость отражения в бухгалтерском учете информации нефинансового характера // Учет. Анализ. Аудит. 2015. № 1. С. 77–81.
11. Гетьман В. Г. О концептуальных основах и структуре международного стандарта по интегрированной отчетности // Международный бухгалтерский учет. 2013. № 44 (338). С. 2–15.
12. Гордієнко А. М. Інтегрована звітність як інструмент забезпечення сталого розвитку суб'єктів господарювання // Юність науки – 2015: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: збірник тез доп. Міжнар. студ. наук.-практ. конф. (м. Чернігів 23–24 квітня 2015): у 9 ч. – Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. Ч. 4: 2015. С. 45–47.
13. Горохова Т. В. Впровадження нефінансової та інтегрованої звітності у системі стратегії корпоративної соціальної відповідальності // Вісник Донецького національного університету. Серія В: Економіка і право. 2013. Вип. 2. С. 71–75.
14. Господарчук М. М. Інтегрована звітність як елемент облікової системи суб'єктів господарювання [Електронний ресурс]. URL: http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/141/24.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
15. Гриценко О. І. Тенденції та проблеми формування інтегрованої звітності суб'єктами господарювання // Молодий вчений. 2014. № 2 (05). С. 31 – 34.
16. Давидюк Т. В. Конвергенція бухгалтерської та соціальної звітності в частині людського капіталу: розвиток існуючих підходів // Економіка: реалії часу: електрон. журн. 2012. № 2. С. 123– 129. URL: http://oaji.net/articles/2015/2071-1433756097.pdf.
17. Дземішкевич І. О. Інтегрована звітність як еволюція поняття "звітність" // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. 2014. № 2. С. 215–219.
18. Домашенко Ю. В. Інтегрована звітність: вдосконалений облік операцій як показник ефективності діяльності // Економічний вісник Національного гірничого університету. 2013. № 1. С. 65–72.
19. Єршова Н. Ю. Розвиток методологічних основ формування інтегрованої звітності // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 2016. Вип. 1 (1). С. 451–459.
20. Єфименко Т. І. Запровадження інтегрованої звітності та реформування бухгалтерського обліку в умовах євроінтеграції // Фінанси України. 2014. № 10. С. 7–23.
21. Зиннатуллина Э. Р. Интегрированная отчетность как новое направление отражения деятельности бизнеса // Инновационная наука. 2015. № 1–2. С. 131–133.
22. Коваленко О. В. Развитие организационно-методического обеспечения бухгалтерского учета финансовых результатов от обычных видов деятельности в коммерческих организациях производственной сферы: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика». М., 2016. 219 с.
23. Колос І. В. Інтегрована звітність підприємства в еволюції ощадливих перетворень // Мат. міжнар. наук.-практ. конф. "Актуальні проблеми економічного та соціального розвитку підприємств харчової промисловості", м. Київ, 21–22 квітня 2016 р. К.: НУХТ, 2016. С. 14–16.

24. Король С. Я. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія та методологія обліку: моногр. К.: КНТЕУ, 2016. 416 с.
25. Корягін М. В., Куцик П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності: моногр. К.: Інтерсервіс, 2016. 276 с.
26. Костирко Р. О. Інтегрована звітність – інструмент соціально відповідального бізнесу // Часопис економічних реформ. 2014. № 1. С. 49–54.
27. Костюченко В. М. Інтегрована звітність як інноваційна модель сталого розвитку підприємств України // Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: IX Міжнар. бізнес-форум (Київ, 17 березня 2016). Відп. ред. Мазаракі А. А. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. С. 83–85.
28. Кузіна Р. В. Корпоративний облік і звітність в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку: моногр. Херсон: Грінь Д. С., 2015. 416 с.
29. Кундря-Высоцкая О. П., Волкова О. К. Интегрированная отчетность как инструмент нового уровня презентабельности предприятия // Банковская система: устойчивость и перспективы развития: сб. науч. статей VII междун. науч.-практич. конф. по вопр. банк. экономики, УО «Полесский государственный университет», г. Пинск, 4–5 апреля 2016. Пинск: ПолесГУ, 2016. С. 210–213.
30. Лаговская Е. А. Интегрированная модель отчетности: преимущества и недостатки применения // Вестник Брестского государственного технического университета. 2012. № 3. С. 33–36.
31. Легенчук С. Ф. Концепція інтегрованої звітності як засіб підвищення якості інформування про капітал підприємства // Сучасний стан, актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. до 20-річчя кафедри обліку і аудиту ІФНТУНГ. Івано-Франківськ.: Вид-во ІФНТУНГ, 2015. С. 87–90.
32. Лоханова Н. О. Інтегрована звітність як продукт цілісної обліково-аналітичної системи // Вісник соціально-економічних досліджень. 2012. Вип. 4. С. 50–56.
33. Ляхович Г. І., Заяць М. Я. Концепція інтегрованої звітності: історичні аспекти виникнення та проблеми впровадження // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2016. Вип. 16. Ч. 2. С. 141–147.
34. Макаренко І. О. Інтегрована звітність як майбутнє корпоративної звітності // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доп. XVI Всеукр. наук.-практ. конф. (24–25 жовтня 2013): в 2 т. Суми: ДВНЗ "УАБС НБУ", 2013. Т. 2. С. 63–65.
35. Максімова В. Ф., Кузіна Р. В. Деякі питання формування складу фінансових і нефінансових показників інтегрованої звітності // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер.: Економіка. 2015. Вип. 2 (1). С. 243–249.
36. Малиновская Н. В. Интегрированная отчетность – инновационная модель корпоративной отчетности // Международный бухгалтерский учет. 2013. № 38 (284). С. 12–17.
37. Морозова Е. В. Нефинансовая отчетность как источник информации о деятельности компании // Международный бухгалтерский учет. 2013. № 22 (316). С. 25–37.
38. Нехода Е. В. От корпоративной социальной ответственности к нефинансовой отчетности // Проблемы учета и финансов. 2015. № 3 (19). С. 10–15.
39. Николишин А. Є. Теоретичні основи формування інтегрованої звітності підприємства // Тези XII Всеукр. наук. on-line конф. студентів, магістрів та аспірантів з міжнар. участю "Сучасні проблеми екології" (17 травня 2016). Житомир: ЖДТУ, 2016. С. 55–56.
40. Новожилова Ю. В. Интегрированная отчетность и ее место в системе корпоративных отчетов // Социальные и гуманитарные знания. 2015. № 4. С. 248–255.
41. Осадча О. О. Обліково-аналітичне забезпечення соціального капіталу в сучасних економічних умовах // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2016. № 1. С. 31–38.
42. Петрова Е. А. Позиционированние интегрированной отчетности как источника конкурентного преимущества // Международный бухгалтерский учет. 2014. № 43 (337). С. 23–32.
43. Плотников В. С., Плотникова О. В. Бизнес-учет и интегрированная отчетность // Международный бухгалтерский учет. 2014. № 13 (307). С. 25–34.

44. Проданчук М. Інтегрована звітність – інструмент управління підприємством // Бухгалтерський облік і аудит. 2014. № 2. С. 24–31.
45. Ракевич Н. А. Формирование интегрированной бухгалтерской отчетности (на примере предприятий строительных материалов): дис. ... канд. экон. наук: 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика». Нижний Новгород, 2012. 227 с.
46. Рыбенцева М.С., Храмова В. Е. Интегрированная отчетность как основа повышения существенности учетной информации // Политематический сетевой электронный научный журнал Кубанского государственного аграрного университета. 2016. № 120 (06). URL: http://ej.kubagro.ru/2016/06/pdf/101.pdf.
47. Рощектаева У. Ю. Интегрированная отчетность как новый уровень развития корпоративной отчетности // Научный вестник Южного института менеджмента. 2016. № 1. С. 40–44.
48. Рядська В. В. Аудит у розвитку підприємницької діяльності в Україні: дис. ... докт. екон. наук: 08.00.09 "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит". К., 2015. 578 с.
49. Сафонова Ф. Ю. Методика формирования интегрированного отчета: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика». Санкт-Петербург, 2014. 227 с.
50. Серебрякова Т. Ю. Интегрированный учет и отчетность: институциональный подход // Учет. Анализ. Аудит. 2016. № 2. С. 24–33.
51. Сивак О. Б. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами на надання благодійної допомоги як елементом соціального капіталу підприємства: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит". Житомир, 2016. 291 с.
52. Сльозко Т. М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика. К.: Центр учбової літератури, 2013. 304 с.
53. Соловьева О. В. Тенденции развития корпоративной отчетности: интегрированная отчетность // Международный бухгалтерский учет. 2013. № 35 (281). С. 2–15.
54. Струк Н. С. Інтегрована звітність у обліковій системі ділового партнерства підприємств України // Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: зб. мат. IX Міжнар. наук.-практ. конф. (26 лютого 2015; м. Київ). К.: ННЦ "ІАЕ", 2015. С.597–600.
55. Тимофеева С. А. Оценка основных результатов формирования социальной отчетности в России // Международный бухгалтерский учет. 2012. № 12 (210). С. 36–45.
56. Харин А. Г. Принципы интеграции финансовой и нефинансовой отчетности как основа системы ценностно ориентированного управления компанией // Финансовая аналитика: проблемы и решения. 2013. № 48 (186). С. 9–16.
57. Хачатуров Т. О., Маркелова Т. В. Интегрированная отчетность как направление развития бухгалтерского учета // Омский научный вестник. 2015. № 3 (139). С. 254–257.
58. Хомуляк Т. І. Потреба в інтегрованій звітності як у новому форматі звітності для бізнесу // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2015. Вип. 1. С. 165–172.
59. Чхутиашвили Л. В. Аудит интегрированной отчетности компаний в условиях интеграции России в систему мировой экономики и международной экологической безопасности // Мониторинг правоприменения. 2014. № 2. С. 24–28.
60. Шамонин Н. Н. Интегрированная отчетность и ее аудит – современное состояние и направление развития // Международный бухгалтерский учет. 2014. № 41 (335). С. 41–49.
61. Шевченко И. Л. Совершенствование корпоративного управления в российских компаниях через развитие корпоративной культуры // Вестник Южно-Уральского государственного университета. Серия: Экономика и менеджмент. 2015. № 4. Т. 9. С. 96–102.
62. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: http://kodeksy.com.ua/gospodars_kij_kodeks_ukraini.htm

К. В. БЕЗВЕРХИЙ,
кандидат экономических наук,
докторант кафедры учета и налогообложения,
ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет
имени Вадима Гетьмана»

Интегрированная отчетность предприятия: экономическая сущность понятия

Сделаны обзор и систематизация определений экономической сущности понятия «интегрированная отчетность», представленных различными авторами за период с 2011 по 2016 год. Проанализирована динамика публикационной активности ученых-экономистов по определению экономической сущности понятия «интегрированная отчетность» в течение этого периода. Согласно расчетам самая высокая публикационная активность по определению экономической сущности этого понятия наблюдалась в 2015 году. Обобщены и проанализированы подходы к трактовке экономической сущности понятия «интегрированная отчетность». Предложено авторское определение понятия «интегрированная отчетность».

Ключевые слова: *интегрированная отчетность, экономическая сущность, ученые-экономисты, подходы, информация, предприятие.*

K. V. BEZVERKHIY,
PhD (Economics), Doctoral Student,
Department of Accounting and Taxation,
Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

Integrated Reporting of Company: Economic Essence of the Concept

Companies disclose business information to the stakeholders in their reporting, to increasing their social responsibility. This requires an accounting system that would issue the data necessary to form an integrated reporting of a company, consisting of both financial and non-financial indicators. The system's quality depends on understanding key concepts, which raises the importance of studies on economic essence of the concept of "integrated reporting" in at company level.

The aim of this study is to determine the economic substance and sum up existing interpretations of the concept of "integrated reporting" at company level.

The publication activity of scientists on interpretation of the economic essence of integrated reporting is studied by the sample of 61 reference sources published in 2011–2016. It shows that while in 2011 the publication activity was very low with only one interpretation, it was growing from 2011 to 2016, being record high in 2015 with 29.51% of the total sample of reference sources. The analysis of methodological approaches to interpretation of the economic essence of integrated reporting shows that according to the largest part of economists (36.67% of reference sources in the sample) it is the reporting that combines financial and non-financial indicators in the single format.

The author's definition of the economic essence of integrated reporting is proposed from the review and summing up of interpretations found in the sample of reference sources: integrated reporting is the reporting which includes financial indicators that are part of financial statements, financial performance estimates that are not part of financial statements, and non-financial indicators provided at the request of the accounting unit by other company units.

Keywords: *integrated reporting, economic essence, researchers in economics, approaches, information, company.*

Посилання на статтю:

Безверхий К. В. Інтегрована звітність підприємства: економічна сутність поняття // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. праць. 2016. № 4. С. 43–58.